

Flamingo's in Nederland in de lift

André van Kleunen, Sovon Vogelonderzoek Nederland

Niet iedereen heeft het op het netvlies, maar in Nederland leven flamingo's in het wild. Zo overwintert er elke winter een grote groep op het Grevelingenmeer, die daar veel bekijks trekt. Waar komen ze eigenlijk vandaan, hoe gaat het en kunnen ze hier overleven?



Broedpopulatie net over de grens

Flamingo's zijn bekend uit warme, waterrijke streken, zoals het Middellandse zeegebied. Maar er bestaat sinds de jaren tachtig ook een vrij in het wild levende West-Europese populatie. Die broedt in zijn geheel in het Duitse natuurreervaat het Zwillbrocker Venn. Dit is een 200 ha groot natuurgebied net over de grens bij Groenlo (GI), bestaande uit heide, hoogveenrestanten en plassen. Deze kolonie bestaat uit verschillende soorten flamingo's: (Europese) flamingo's (*Phoenicopterus roseus*), Chileense flamingo's (*Phoenicopterus chilensis*), voorheen een Caribische flamingo (*Phoenicopterus ruber*) en bovendien hybrides. De flamingo's broeden op een eiland in een kokmeeuwenkolonie. De broedresultaten wisselen sterk. Ze zijn onder andere afhankelijk van de waterstand en de aanwezigheid van vossen in de kolonie. In 2025 werden weliswaar zes uitgekomen jongen gezien, maar deze stierven voortijdig. De oorzaak hiervan staat niet vast. Mogelijk speelt stress, door aanwezigheid van predatoren, een rol. De flamingo is een langlevende soort, dus het uitblijven van broedsucces zal niet meteen gevolgen hebben voor de aantallen. Ondanks de wisselende broedresultaten lijkt het de flamingo's voor de wind te gaan. In 2025 werden er in de broedtijd maximaal 83 geteld op het Zwillbrocker Venn; een recordaantal. Opvallend is dat flamingo's al decennialang alleen in dit gebied broeden. Elders in West-Europa zijn nog geen broedgevallen vastgesteld. De reden hiervoor is niet helemaal duidelijk, maar bekend is dat het Zwillbrocker Venn in de broedtijd goede voedselomstandigheden biedt, door een hoge planktondichtheid.

Buiten de broedtijd vooral in Nederland

Flamingo's broeden dus niet in Nederland, maar er worden wel groepen pleisteraars gezien in waterrijke gebieden. Veruit de meeste zijn verbonden met de broedpopulatie in het Zwillbrocker Venn. Van maart tot juli is de broedkolonie daar bezet en worden in Nederland minder flamingo's gezien dan in de andere maanden. In de loop van de zomer nemen de aantallen in Nederland toe. Vaak pleistert een aantal in het IJsselmeergebied, maar de meeste gaan naar de vaste overwinteringsstek in het oostelijke deel van het Grevelingenmeer. De wintergroep daar bestaat uit zo'n zestig tot tachtig vogels. De voedselomstandigheden lijken er gunstig en het zoute water bevriest niet snel.

Het totaal aantal flamingo's in Nederland (en West-Europa) bedraagt ruim 100 vogels, met vermoedelijk net iets meer Chileense dan Europese flamingo's. Het aantal flamingo's – en dan vooral Europese flamingo's – neemt in Nederland nog steeds toe.

Figuur 1. Chileense flamingo's op de broedplaats in het Zwillbrocker Venn (Duitsland). (Foto: Harvey van Diek)



Figuur 2. De aantalsontwikkeling van (Europese) flamingo's en Chileense flamingo's als pleisteraar in Nederland.

Ook flamingo's uit Zuid-Europese broedgebieden in Nederland

Vondsten van botten in neolithische nederzettingen tonen aan dat er enige duizenden jaren geleden flamingo's in het wild leefden in Nederland. Het recente voorkomen wordt in eerste instantie gelinkt aan ontsnapte of vrijgelaten siervogels. Echter, Zuid-Europese broedvogels kunnen zwerfgedrag vertonen. Dat was al aangetoond door waarnemingen van in Italiaanse broedgebieden gekleurde vogels, die opdoken in Oostenrijk.

In 2020 werd een groepje van zeven flamingo's in Nederland waargenomen, waarvan twee vogels gekleurde waren in Zuid-Spanje. Daarmee is aangetoond dat vogels van wilde oorsprong Nederland kunnen bereiken. Dit groepje dook in juli 2020 eerst op in het Limburgse Milsbeek en een dag later in Polder IJdoorn bij Amsterdam. De vogels zwierven een tijd door Nederland en werden onder andere gezien op de Markerwadden en Oostvaardersplassen. Ze sloten zich in het najaar (tijdelijk) aan bij de bekende groep in de Grevelingen. De gekleurde vogels waren als nestjonge geringd in Fuente de Piedra, Andalucía, Spanje op 17 augustus 2019 en 7 augustus 2010. Dat is op ongeveer 2.000 km van de Nederlandse waarnemingslocaties. Deze vogels blijken vaker te zwerfen. De ring van de laatste vogel was eerder afgelezen op 16 april 2016 langs de Adriatische kust bij Ravenna, Italië.

Waarnemingen doorgeven

Sovon volgt het voorkomen en de aantalsontwikkeling van flamingo's in het Watervogelmeetnet. Daarnaast zijn ook losse waarnemingen welkom. Deze kunt u doorgeven op Waarneming.nl of Telmee.nl.



Figuur 3. Europese en Chileense flamingo's (met een rotgans) op de overwinterplaats in de Grevelingen. (Foto: Harvey van Diek)

Verder lezen

Informatie over flamingo's in Nederland: [Klik hier.](#)

Flamingo's in het Zwillbrocker Venn: [Klik hier.](#)

Soortpagina Sovon, Europese flamingo: [Klik hier.](#)

Soortpagina Sovon, Chileense flamingo: [Klik hier.](#)

Over herkenning van flamingosoorten in een eerdere bijdrage in *Kijk op Exoten*: [Klik hier.](#)

